

Sygn. akt II Ca 380/23

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Paweł Hochman (spr)

Sędziowie: Jarosław Gołębiowski

Dariusz Mizera

Protokolant: Iwona Jasińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 lipca 2023 r.

sprawy z wniosku A. D.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej (...)

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wniesionych przez obie strony

od postanowienia Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 28 lutego 2023 r. sygn. akt I Ns 433/19

postanawia:

oddalić obie apelacje;

ustalić, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim w nim udziałem.

Paweł Hochman

Jarosław Gołębiowski Dariusz Mizera

Sygn. akt II Ca 380/23

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 13 lutego 2012 roku wnioskodawca A. D. wniósł o ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości przy ulicy (...) w R., objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Radomsku, składającej się z działki oznaczonej w ewidencji gruntów numer (...) obręb (...) na trasie linii elektroenergetycznych trzech linii (...) kV oraz jednej linii (...) kV w pasie oddziaływania fragmentów tych linii elektroenergetycznych na nieruchomości, na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L., za wynagrodzeniem nie niższym niż kwota 184.552,00 zł.

Wnioskodawca wniósł również o zasądzenie od uczestnika postępowania na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na wniosek pismem z dnia 08 sierpnia 2012 roku uczestnik wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uczestnik postępowania podniósł zarzut zasiedzenia, jak również zarzut posiadania tytułu prawnego pochodzącego od organów władzy wynikający z przedstawionych dowodów załączonych do odpowiedzi na wniosek.

W piśmie z dnia 26 kwietnia 2018 roku wnioskodawca zmodyfikował wniosek w ten sposób, że wniósł o ustanowienie służebności przesyłu polegającej na prawie:

utrzymywania na nieruchomości urządzenia przesyłowego w postaci:

przewodów linii napowietrznej (...)kV tzw. (...)

przewodów linii napowietrznej (...) kV tzw. G.- R.- P.

przewodów linii napowietrznej (...)kV oraz słupa przelotowego tzw. P.

przewodów linii napowietrznej(...) kV tzw.P.

wykonywania z jego wykorzystaniem przesyłu prądu,

przejścia i przejazdu przez nieruchomość celem dostępu do urządzenia,

wykonywania czynności w zakresie eksploatacji, konserwacji, remontów, usuwania awarii, modernizacji oraz obowiązku powstrzymywania się przez właściciela nieruchomości od działań, które uniemożliwiłyby wykonywanie uprawnień przedsiębiorcy w pasach służebności wytyczonych na mapie zasadniczej za wynagrodzeniem jednorazowym, odpowiednio:

dla służebności związanej z linią (...) kV tzw. P.– 10.756 zł;

dla służebności (...) KV tzw. G.- R.- P.- 14.168 zł;

dla służebności (...)kV P.-G.- 11.487 zł;

dla służebności (...) kV tzw. P. 11.418 zł

dla służebności w pasie dojazdowym do pasów eksploatacyjnych – 20.712 zł.

Postanowieniem wydanym przez Sąd Rejonowy w Radomsku z dnia 2 sierpnia 2018 roku wydanym w sprawie I Ns 140/12 Sąd ustanowił na rzecz uczestnika służebność przesyłu na trasie linii elektroenergetycznej (...) kV tzw.P. oraz linii (...) KV tzw. G.- R.- P., zasądzając od uczestnika na rzecz wnioskodawcy jednorazowe wynagrodzenie w wysokości 36.098 zł. Jednocześnie sąd oddalił wniosek w pozostałym zakresie i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Na skutek apelacji wniesionej przez obie strony Sąd Okręgowy postanowieniem wydanym w dniu 11 lutego 2019 roku w sprawie II Ca 885/18 uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radomsku, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za instancję odwoławczą.

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2023 r. Sąd Rejonowy w Radomsku ustanowił na rzecz uczestnika przedsiębiorcy (...) S.A. z siedzibą w L. (...) służebność przesyłu na trasie linii elektroenergetycznej (...) KV P.- P. oraz linii (...)KV P.-G., znajdujących się na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy A. D., oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...), obręb (...), o powierzchni (...) ha, dla której w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Radomsku urządzona jest księga wieczysta (...), polegającą na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej poprzez utrzymanie, konserwację, naprawę, eksploatację znajdujących się na niej urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność uczestnika (...) S.A. z siedzibą w L. (...) oraz wejście i wjazd na nieruchomość obciążoną

w każdej chwili w okresie trwania służebności w celu wykonania niezbędnych robót związanych z utrzymaniem, konserwacją, naprawą i eksploatacją znajdujących się na niej urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność przedsiębiorcy, w przebiegu służebności oznaczonej symbolem (...) o powierzchni (...) ha i szerokości (...) metrów i (...) o powierzchni (...) ha i szerokości (...) metrów wraz z pasami dojazdowymi do tych służebności o szerokości (...) metrów, oznaczonymi symbolami (...) o powierzchni (...) ha i (...) o powierzchni (...) ha, wszystkie zaznaczone kolorem czerwonym, na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę U. B., sporządzoną w dniu 21 września 2021 roku, przyjętą do (...) Ośrodka (...) w dniu 7 października 2021 roku za numerem (...) (pkt 1); zasądził od uczestnika (...) S.A. z siedzibą w L. (...) na rzecz wnioskodawcy A. D. jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie wyżej wymienionej służebności w wysokości 46.000 zł, płatną w terminie 1 miesiąca po uprawomocnieniu się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności (pkt 2); oddalił wnioski w pozostałym zakresie (pkt 3).

Rozstrzygając o kosztach postępowania Sąd przyznał na rzecz biegłego z zakresu szacunku nieruchomości M. R. wynagrodzenie za sporządzenie pisemnej opinii w sprawie z dnia 27 września 2017 roku w wysokości 1.499,73 zł oraz sporządzenie opinii uzupełniającej z dnia 5 lutego 2018 roku w wysokości 271,17 zł, które to kwoty nakazał wypłacić ze środków Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Radomsku (pkt 4); nakazał pobrać od wnioskodawcy A. D. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 1.591,48 zł, tytułem brakującej części wynagrodzenia dla biegłych (pkt 5); nakazał pobrać od uczestnika (...) S.A. z siedzibą w L. (...) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 7.254,81 zł tytułem brakującej części wynagrodzenia dla biegłych (pkt 6) oraz zniósł w pozostałym zakresie między stronami koszty postępowania w sprawie (pkt 7).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. D. jest właścicielem nieruchomości położonej w R., przy ulicy (...), oznaczonej numerem działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Radomsku, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...).

Na nieruchomości wnioskodawcy zlokalizowane są cztery linie energetyczne:

linia (...) kV P. – P. o długości około 30 m,

linia (...) kV P. – G. o długości około 30 m,

linia (...) kV P. – O. o długości około 27 m

linia (...) kV G. – R.- P. o długości około 30 m.

Linia (...) kV P. – O. funkcjonuje na nieruchomości wnioskodawcy co najmniej od 31 grudnia 1971 roku bowiem istnieje mapa, na której linia została zainwentaryzowana jako istniejąca. Linia (...) kV G. – R.- P. funkcjonuje na nieruchomości wnioskodawcy co najmniej od 31 grudnia 1972 roku, bowiem istnieje książka majątkowa, według której linia ta była inwentaryzowana, z datą przejścia na majątek w 1972 roku. Linia (...) kV P. – P. stanowiąca własność uczestnika (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. została zlokalizowana na działce wnioskodawcy na podstawie Decyzji Urzędu (...) w R. Nr (...) wydanej w dniu 23 stycznia 1990 roku. W chwili zakupu nieruchomości tj. 17 maja 1991 roku przez wnioskodawcę A. D. ww. linia już tam była. Linia (...) kV P.-G. została wybudowana w oparciu o pozwolenie na budowę nr (...) z dnia 28 grudnia 1989 roku. Decyzja ta wydana przez Urząd (...) w R. wydana została odnośnie budowy linii (...) kV z (...) R. P. – S..

Wnioskodawca nie czyni na działce (...) żadnych nakładów, nie sadi lasu, ponieważ nie wolno sadić pod liniami energetycznymi, a te są na jego działce. Działka w tej części jest bezużyteczna. Nie ma również walorów by można ją sprzedać ze względu na położenie linii.

Zarządzeniem numer (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...). Z zarządzenia numer (...) (...) Dyrektora (...) z dnia (...) roku w sprawie zakładów w skład przedsiębiorstwa państwowego Zakłady (...) w W. wynika, że przedsiębiorstwo Zakłady (...) z siedzibą w W.

prowadziło m.in. zakład pod nazwą Zakład (...) z siedzibą w Ł. oraz Zakład (...) – Województwo w Ł.. Następnie zarządzeniem numer (...) (...) Dyrektora (...) z dnia (...) roku w sprawie dostosowania terenowej organizacji energetyki do podziału administracyjnego Państwa zmieniona została nazwa Zakładu (...) – (...) na Zakład(...). W ten sposób jednostki Zakładów (...) stały się m.in. Zakład (...) oraz Zakład (...). Zarządzeniem numer (...) Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład- (...) (...) z siedzibą w Ł., które z kolei w oparciu o zarządzenie numer (...) Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 roku oraz akt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną (akt notarialny sporządzony w dniu 12 lipca 1993 roku przez T. N. w W., Rep. (...) zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł.. Następnie zmieniono firmę spółki na (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. (akt notarialny sporządzony w dniu (...) roku przed D. N. w W. Rep. (...) Wyżej wymieniona spółka została zaś przejęta przez spółkę (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. poprzez połączenie w wyniku przeniesienia całego majątku spółki przejmowanej przez spółkę przejmującą.

Celem określenia wartości zasięgu oraz służebności biegly sądowy rzeczoznawca majątkowy M. R. w opinii z dnia 27 lutego 2015 roku stwierdził, iż w poprzek przedmiotowej działki wnioskodawcy przebiegają trzy linie energetyczne średniego napięcia (...) kV oraz jedna linia wysokiego napięcia (...) kV. Biegly wskazał, iż przez działkę nr (...) przebiega:

- linia energetyczna średniego napięcia (...)kV(...) na odcinku ~27,5 m,
- linia energetyczna średniego napięcia (...) kV (...) na odcinku ~30,5 m,
- linia energetyczna średniego napięcia(...) kV (...) na odcinku ~29,0 m,
- linia energetyczna średniego napięcia (...) kV (...) na odcinku ~29,0 m.

W dniu 21 września 2021 roku biegly sądowa z zakresu geodezji i kartografii oraz szacowania nieruchomości U. B. zaewidencjonowała w Państwowym Zasobie Geodezyjnym i Kartograficznym mapę sporządzoną w dniu 1 września 2020 roku określającą przebieg służebności przesyłu (...) - określającej przebieg linii przesyłowych (...) kV P.-P. oraz linii (...)kV P. G. wraz z dojazdem dla tych linii na działce wnioskodawcy A. D. położonej w R., oznaczonej numerem (...)

Biegly sądowy rzeczoznawca majątkowy M. R. w opinii z dnia 12 kwietnia 2022 roku wskazał aktualną wartość służebności przesyłu wraz z pasem dojazdowym w odniesieniu do powierzchni gruntu obciążonego służebnością nanieśionego na mapę do celów prawnych sporządzoną przez bieglą sądową z zakresu geodezji U. B. z dnia 21 września 2021 roku. Biegly obliczył wartość służebności przesyłu na kwotę 46.000,00 zł.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że powyższe ustalenia poczynił na podstawie powołanych dowód z dokumentów oraz zeznań świadków, uznając, że dowody te nie budzą wątpliwości co do swojej wiarygodności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

W następstwie powyższych ustaleń Sąd pierwszej instancji zważył, że w sprawie wnioskodawca domagał się na podstawie art. 305² § k.c. ustanowienia na stanowiącej jego własność nieruchomości odpłatnej służebności przesyłu w zakresie korzystania z umieszczonych na tej nieruchomości urządzeń elektroenergetycznych na rzecz uczestnika (...) S.A z siedzibą w L., który obecnie jest właściciel wskazanych urządzeń za wynagrodzeniem. Zgodnie z art. 305¹ k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać z oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń. Natomiast zgodnie z brzemieniem art. 305² § 2 k.c. jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu. W dniu 3 sierpnia 2018 roku weszły w życie przepisy art. 305¹ - 305⁴ k.c. o służebności przesyłu, dodane przez ustawę z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy- Kodeks cywilny oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), wprowadzając możliwość ustanowienia

służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy, który jest właścicielem urządzeń, o których mowa w art. 49 § k.c. lub zamierza wybudować takie urządzenia. Choć przed wejściem w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r. przepisów art. 305¹ – 305⁴ k.c. k.c. o służebności przesyłu, dodanych przez ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), przepisy nie przewidywały wprost tego rodzaju służebności, będącej przedmiotem rozpoznawanej sprawy i w literaturze istniał spór co do możliwości nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie – w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmowano, stosując w drodze analogii art. 145 k.c., możliwość ustanowienia służebności przesyłu, a także dopuszczalność nabycia jej w drodze zasiedzenia (porównaj między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1965 r. III CO 34/65, OSNCP 1966/7-8/109, z dnia 30 sierpnia 1991 r. III CZP 73/91, OSNCP 1992/4/53, z dnia 17 stycznia 2003 r. III CZP 79/02, OSNC 2003/11/142, z dnia 8 września 2006 r. II CSK 112/06, nie publ. i z dnia 4 października 2006 r. II CSK 119/06, nie publ.). Ostatecznie potwierdzone to zostało w uchwale z dnia 7 października 2008 r. III CZP 98/08 (jeszcze nie publ.), w której Sąd Najwyższy stwierdził, że także przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305¹ – 305⁴ k.c. dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu oraz wskazał, że nabycie takie następuje przez przedsiębiorcę, a nie właściciela nieruchomości władnącej, która to kategoria prawna przy instytucji służebności przesyłu w ogóle nie występuje. Jak słusznie podnosi się w literaturze i co podkreślił także Sąd Najwyższy między innymi w wyroku z dnia 31 maja 2006 r. IV CSK 149/05 (nie publ.), przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności trzeba mieć na uwadze, że zgodnie z art. 292 k.c. do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie stosuje się przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie jedynie odpowiednio. Tym samym posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Zgodnie z art. 352 k.c., kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności, a do posiadania służebności przepisy o posiadaniu rzeczy stosuje się tylko odpowiednio. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne.

Sąd meriti wyjaśnił, że w pierwszej kolejności zbadał w odniesieniu do których linii mogło dojść do zasiedzenia służebności przesyłu. W ocenie sądu zarzut zasiedzenia okazał się zasadny w odniesieniu do dwóch linii; tj. linii (...) kV P. (...) i linii (...) kV G.- R.- P..

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego linia (...) kV P. (...) została już uwidoczniiona na mapie sporządzonej w dniu 30 grudnia 1971 roku, na której przedmiotowa linia została zainwentaryzowana jako istniejąca (k. 96), jest wpis do książki majątkowej: stacja transformatorowa: R.- F. rok budowy 1951. Jako użytkownik tej linii w grupie środków trwałych wpisany został „rejon(...)” (k. 97).

Linia (...) kV G.-R.-P. posadowiona została w roku 1972. Na mapie geodezyjnej z września 1969 roku zaznaczono „plan trasy linii (...) kV (k. 100), a z książki majątkowej wynika, że datą przejęcia na majątek był 30 grudnia 1972 roku (k. 99). Linie te są eksploatowane od momentu ich powstania.

Odnosząc się do zarzutu zasiedzenia, Sąd wyjaśnił, że przesłanki zasiedzenia służebności gruntowej (które na zasadzie odesłania z art. 305⁴ k.c. stosuje się odpowiednio do służebności przesyłu) określone zostały w treści art. 292 k.c. Służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie (art. 172 i nast. k.c.) stosuje się odpowiednio. Odpowiednie stosowanie wymaga niejednokrotnie niezbędnych modyfikacji wynikających z istoty i celu danej konstrukcji prawnej. Nie inaczej jest przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej – w tym wypadku chodzi bowiem o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność. Władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się zaś jako posiadanie zależne (por. wyrok SN z dnia 3.05.2006r., IV CSK 149/05, LexPolonica nr 409449).

Posiadanie służebności nie musi być wykonywane w sposób ciągły, lecz stosownie do potrzeb (postanowienie SN z dnia 04.10.2006., II CSK 119/06).

Będąc przedmiotem niniejszego postępowania linie napowietrzne stanowi „widoczne urządzenie” w rozumieniu art. 292 k.c. Wobec tych linii na przestrzeni lat, odkąd istnieją na gruncie były wykonywane przez przedsiębiorstwo energetyczne działania wchodzące w sferę własności, obecnie wnioskodawcy, a sprowadzające się do wejścia wjazd i korzystania do celów czynności eksploatacyjnych i innych, wykonywanych przez pracowników uczestnika w stosunku do linii. Pracownicy uczestnika działali w granicach prawa, które dawało im uprawnienie do dostępu do linii, stacji i innych urządzeń energetycznych i nie doznawali w granicach tych czynności ograniczeń ze strony właściciela. Oznacza to, że wnioskodawca od chwili nabycia działki z obciążeniem w postaci linii, a poprzednio jego poprzednicy prawni znosili władztwo przedsiębiorstwa energetycznego w zakresie istnienia urządzeń energetycznych i korzystania przez przedsiębiorstwo z linii. Posiadanie to miało charakter nieprzerwany aż do dnia dzisiejszego. Przedsiębiorstwo (...), przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie przepisów ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z 1996 r., także dalej przekształcane podmiotowo, może uzyskać stwierdzenie zasiedzenia służebności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2010 r., III CSK 319/09, Biul. SN 2011, nr 1, s. 1).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd uznał, że w niniejszej sprawie zaistniały przesłanki prowadzące do nabycia służebności w drodze zasiedzenia odnośnie tych dwóch linii. Podniósł jednocześnie, że zasiedzenie miało miejsce jednak w innej dacie niż wskazywana przez uczestnika. Na datę nabycia służebności w drodze zasiedzenia wpływ ma moment, od którego liczyć należy bieg okresu zasiedzenia oraz dobra lub zła wiara posiadacza w chwili uzyskania posiadania, determinująca niezbędny dla zasiedzenia okres posiadania. Uczestnik wniósł o ustalenie, że poprzednik prawny uczestnika Skarb Państwa- Zakład (...) nabył przez zasiedzenie służebność przesyłu w zakresie linii (...) kV P. (...) i linii (...) kV G. - R. P. z dniem 1 stycznia 1982 roku. W tym czasie obowiązywały 10 i 20 letnie okresy zasiedzenia, w zależności od dobrej i złej wiary posiadacza. Odnośnie budowy obu tych linii brak jest natomiast jakiegokolwiek dokumentu, z którego by wynikało, czy budowa odbywała się w oparciu o jakieś decyzje administracyjne. Nie można zatem w żaden sposób przyjąć, aby budowa obu tych linii opierała się w oparciu o jakąkolwiek procedurę administracyjną, co dawałoby przedsiębiorstwu prymat posiada w złej wierze.

Linia (...) kV P. -(...) została już uwidoczniiona na mapie sporządzonej w dniu 30 grudnia 1971 roku, jest to więc data pewna, od której należałoby liczyć rozpoczęcia biegu zasiedzenia. W tych warunkach termin 20 letni skończyłby swój bieg w dniu 30 grudnia 1991 roku.

Linia (...) kV G. – R. P. funkcjonuje na nieruchomości wnioskodawcy co najmniej od 30 grudnia 1972 roku bowiem istnieje książka majątkowa według której linia ta była inwentaryzowana, z datą przejęcia na majątek 30 grudnia 1972 roku. Linia stanowi środek trwały opatrzony numerem inwentarzowym (...) (karta obiegu inwentarzowego k. 99, k. 465-466). Bieg terminu zasiedzenia służebności przesyłu odnośnie tej linii należałoby zatem wskazać od dnia 30 grudnia 1972 roku, a więc zasiedzenie zakończyłoby się w dniu 30 grudnia 1992 roku.

Jednakże z dniem 1 października 1990 roku weszły przepisy wydłużające termin zasiedzenia odpowiednio do 20 i 30 lat w dobrej i złej wierze. Zgodnie z art. 9 ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz.U. Nr 55, poz. 321) do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy, dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Z tych względów przyjmując posiadanie w złej wierze Sąd uznał, że uczestnik nabył przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu wobec:

linii (...) Kv P. - (...) z dniem z dniem 30 grudnia 2001 roku;

linii (...) kV G. – R. P. z dniem 30 grudnia 2002 roku.

W dalszych rozważaniach Sąd Rejonowy wyjaśnił, że linia (...) kV P. – P. stanowiąca własność uczestnika (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. została zlokalizowana na działce wnioskodawcy na podstawie Decyzji Urzędu (...) w R. Nr (...) wydanej w dniu 23 stycznia 1990 roku. W chwili zakupu nieruchomości tj. 17 maja 1991 roku przez

wnioskodawcę A. D. ww. linia już tam była. Dokumenty lokalizacyjne budowy linii napowietrznych w ocenie Sądu mogłyby stanowić podstawę do uznania, że proces inwestycyjny odbywał się w zgodzie z procedurą administracyjną, pod warunkiem, że decyzja o zatwierdzeniu planu realizacyjnego i pozwolenia na budowę linii średniego napięcia (...) Kv z (...) R. kierunek P. Nr (...). (...) z dnia 23 stycznia 1990 roku została poprzedzona wydaniem decyzji w trybie ustawy o wywłaszczeniu nieruchomości. Analiza dokumentacji dotyczącej budowy tej linii nie wskazuje, aby taka sytuacja miała miejsce. Administracyjny tytuł prawny do korzystania z nieruchomości mógł powstać jedynie w sytuacji, gdy decyzja z art. 35 ustawy o wywłaszczaniu nieruchomości została doręczona właścicielowi objętej nią nieruchomości i dotyczy urządzeń, które w wyniku przeprowadzonej inwestycji zostały wybudowane na gruncie, a nadto ograniczenie prawa własności może dotyczyć tylko konkretnej nieruchomości, a nie wszystkich znajdujących się „na całej linii”. Jak wynika z lektury akt i zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego uczestnik nie wykazał, aby poprzednicy prawni wnioskodawcy otrzymali taką decyzję, a co za tym idzie mieli nawet możliwości odwołania się od niej. Brak jest jakiegokolwiek dokumentacji, a aby gdziekolwiek zostali też wskazani jako strony postępowania. Takiej decyzji administracyjnej brak w aktach sprawy. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 27 kwietnia 2021 r., II CSKP 45/21 nawet samo istnienie decyzji wywłaszczeniowej wydanej na podstawie art. 35 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości i rozpoczęcie posiadania samoistnego poprzednika prawnego uczestnika w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu nie pozwala na przyjęcie a priori jego dobrej wiary. Ta kwestia musi podlegać badaniu w realiach konkretnej sprawy. Jeżeli decyzja wywłaszczeniowa, o której mowa w art. 35 ust. 1 ww. ustawy, zawiera istotne błędy formalne, które powodują, że nie może zostać ona skutecznie zastosowana, a ponadto nie jest ona prawomocna, które to uchybienia przedsiębiorca przesyłowy powinien był zauważyć, nie można mówić o dobrej wierze po stronie tego przedsiębiorcy.

W tych okolicznościach i tym przypadku należy wskazać, że posiadanie przedsiębiorstwa miało charakter posiadania w złej wierze. Zatem gdyby przyjąć początek biegu zasiedzenia od dnia 21 listopada 1990 roku, a więc od dnia odbioru technicznego i przekazania robót inwestycyjnych odnośnie tej linii, termin ten zakończyłby swój bieg w dniu 21 listopada 2020 roku. Jednak wcześniejsze złożenie wniosku w niniejszej sprawie tj. w dniu 15 lutego 2012 roku skutecznie przerwało ten bieg.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zaistniały jednak przesłanki prowadzące do nabycia służebności w drodze zasiedzenia również z innych względów. Istotnym w niniejszej sprawie jest fakt, że decyzja Urzędu (...) w R. Nr (...)wydana w dniu 23 stycznia 1990 roku dotycząca budowy linii napowietrznej linia (...) kV P. – P. została wydana na rzecz Stowarzyszenia(...) w Ł., która była jej investorem. Po wybudowaniu linii napowietrznej nie doszło do odbioru technicznego wykonanych robót przez Zakład (...) (brak na tę okoliczność jakiegokolwiek dowodu). Jak wynika ze wskazanej decyzji Urząd (...) zatwierdził jedynie plan realizacyjny pod względem urbanistycznym i architektonicznym i udzielono pozwolenia na budowę linii średniego napięcia (...) kV w kierunku P. . Analiza dokumentacji nie wskazuje kiedy i w jakiej dacie zakład energetyczny przejął tą linię w swoje posiadanie.

Co do linii (...) kV P. – G., w ocenie Sądu meriti, analiza Decyzji Urzędu (...) w R. Nr (...)wydanej w dniu 23 stycznia 1990 roku (wbrew twierdzeniom uczestnika) prowadzi do wniosku, że decyzja ta nie dotyczyła budowy tej linii. Do akt sprawy został załączony protokół nr (...), z którego wynika, że w 1990 roku doszło do odbioru technicznego i przekazania eksploatacji robót po kapitalnym remoncie L. (...) kV P. – G. na zlecenie Zakładu (...) (k. 418). Z analizy tego protokołu wynika, że linia została wybudowana w oparciu o pozwolenie na budowę nr (...) z dnia 28 grudnia 1989 roku. Decyzja ta wydana przez Urząd (...) w R. wydana została odnośnie budowy linii (...)kV z (...) R. P. – S.. Ta decyzja z kolei została wydana na rzecz Przedsiębiorstwa (...) Ł. zakład projektowania w K. (k. 420). W tych okolicznościach i tym przypadku należy również wskazać, że posiadanie przedsiębiorstwa miało charakter posiadania w złej wierze. Zatem gdyby przyjąć nawet początek biegu zasiedzenia od dnia 21 listopada 1990 roku, a więc od dnia odbioru technicznego i przekazania robót inwestycyjnych odnośnie tej linii, termin ten zakończyłby swój bieg w dniu 21 listopada 2020 roku. Jednak wcześniejsze złożenie wniosku w niniejszej sprawie tj. w dniu 15 lutego 2012 roku skutecznie przerwało ten bieg. Również odnośnie tej linii uczestnik nie wykazał kiedy i w jakiej dacie zakład energetyczny przejął tą linię w swoje posiadanie.

W ocenie Sądu ze względu na brak spełnienia przesłanek określonych w art. 292 k.c. nie doszło do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności co do wskazanych wyżej linii. Z powyższych względów zachodziły przesłanki do ustanowienia na rzecz uczestnika służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na trasie linii elektroenergetycznej (...)kV P. - P. oraz linii SN kV P. – G. wraz z pasami eksploatacyjnymi. Pas służebności przesyłu to pas terenu niezbędny dla wykonywania przez przedsiębiorcę będącego właścicielem urządzeń wszystkich uprawnień objętych treścią służebności przesyłu. Pas służebności przesyłu w każdym wypadku obejmuje pas eksploatacyjny. Z kolei pas eksploatacyjny urządzenia rozumiany jest jako powierzchnia części nieruchomości niezbędna dla korzystania przez przedsiębiorcę z urządzeń przesyłowych. Pas służebności przesyłu powinien obejmować nie tylko obszar pod liniami, ale również zapewniać możliwość dojazdu do tych linii/ urządzeń przesyłowych. W przedmiotowej sprawie pasy służebności przesyłu związane z przebiegiem linii elektroenergetycznych przez nieruchomość wnioskodawcy zostały oznaczone na mapie do celów prawnych sporządzoną przez biegłego geodetę U. B. jako (...)Biegły z zakresu elektroniki i elektroenergetyki mgr. inż. H. C. w swojej opinii (k. 266-281) przedstawił obliczenia dotyczące szerokości oraz powierzchni pasów służebności przesyłu, przy czym odnośnie pasów służebności przesyłu użył określenia „pas technologiczny” i odnośnie linii średniego napięcia (...) kV ustalił tę szerokość na (...) metra. Opinia w tym zakresie jest rzetelna i fachowa , a biegły w sposób wyczerpujący uzasadnił swoje stanowisko odnośnie szerokości pasa dotyczącego linii (...) kV. Prawidłowo wyliczył współczynnik S, wskazując na charakter nieruchomości wnioskodawcy, wymagania oraz stosowane zasady eksploatacji przez uczestnika, przeznaczenie nieruchomości, faktyczny oraz perspektywiczny stan ewentualnej zabudowy przewidziany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Sąd podzielił argumentację przedstawioną w opinii biegłego uznając, że wskazana szerokość pasa odpowiada stosownym wymogom. Uznał za prawidłową argumentację wskazaną w opinii biegłego. Ponadto Sąd wyjaśnił, że biegła z zakresu geodezji ustaliła szerokość pasa dojazdowego na (...) metra. Pas dojazdowy jest wspólny dla obu linii (...)kV P. - P. oraz linii (...) kV P. – G. i jest niezbędny do prawidłowego korzystania i eksploatacji wskazanych linii.

Mając zatem na uwadze, że spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 305⁽¹⁾ k.c. Sąd postanowił ustanowić na rzecz uczestnika przedsiębiorcy (...) S.A. z siedzibą w L. (...)służebność przesyłu na trasie linii elektroenergetycznej (...)KV P.- P. oraz linii (...)KV P.-G., znajdujących się na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy A. D., oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...), obręb(...) o powierzchni (...) ha, dla której w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Radomsku urządzona jest księga wieczysta (...), polegającą na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej poprzez utrzymanie, konserwację, naprawę, eksploatację znajdujących się na niej urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność uczestnika (...) S.A. z siedzibą w L. (...) oraz wejście i wjazd na nieruchomość obciążoną w każdej chwili w okresie trwania służebności w celu wykonania niezbędnych robót związanych z utrzymaniem, konserwacją, naprawą i eksploatacją znajdujących się na niej urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność przedsiębiorcy , w przebiegu służebności oznaczonej symbolem (...)o powierzchni (...) ha i szerokości (...) metrów i (...) o powierzchni (...) ha i szerokości (...)metrów wraz z pasami dojazdowymi do tych służebności o szerokości 3 metrów, oznaczonymi symbolami (...) o powierzchni (...) ha i (...)o powierzchni (...) ha, wszystkie zaznaczone kolorem czerwonym, na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę U. B., sporządzoną w dniu 21 września 2021 roku, przyjętą do (...) Ośrodka (...) w dniu 7 października 2021 roku za numerem (...)

Odnosząc się do wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, Sąd Rejonowy podniósł, że biegły sądowy - rzeczoznawca majątkowy M. R. w opinii z dnia 12 kwietnia 2022 roku wskazał, że aktualna wartość służebności przesyłu wraz z pasem dojazdowym w odniesieniu do powierzchni gruntu obciążonego służebnością naniesionego na mapę do celów prawnych sporządzoną przez biegłą sądową z zakresu geodezji U. B. z dnia 21 września 2021 roku wynosi 46.000,00 zł.

Z tych względów Sąd zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawcy jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie wyżej wymienionej służebności w wysokości 46.000 złotych, płatną w terminie 1 miesiąca wraz z ustawowymi

odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności uznając tym samym, że w pozostałym zakresie wniosek jako niezasadny uległ oddaleniu.

Na podstawie art. 89 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 288 k.c., Sąd przyznał biegłemu z zakresu szacunku nieruchomości M. R. wynagrodzenie za sporządzeniem pisemnej opinii w sprawie z dnia 27 września 2017 roku (które to wynagrodzenie do tej pory nie zostało przyznane biegłemu) w wysokości 1.499,73 złotych oraz wynagrodzenie za sporządzenie opinii uzupełniającej z dnia 5 lutego 2018 roku w wysokości 271,17 złotych, które to kwoty nakazał wypłacić ze środków Skarbu Państwa.

Mając na uwadze, że żądanie wnioskodawcy zostało uwzględnione w połowie (odnośnie dwóch linii wnioskodawca wygrał sprawę) Sąd na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. postanowił po połowie obciążyć każdą ze stron poniesionymi wydatkami. Całość kosztów związanych z wydanymi w sprawie opiniami wyniosła 17.509,62 zł. Każda ze stron winna jest zatem ponieść połowę tej kwoty, czyli po 8.754,81 zł. Wnioskodawca na poczet opinii wpłacił zaliczki na łączną sumę 7.163,33 zł, zatem różnica tych kwot daje 1.591,48 zł. Z tych względów Sąd nakazał pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 1.591,48 złotych tytułem brakujących wydatków.

Uczestnik tytułem zaliczek wpłacił łącznie kwotę 1.500 złotych, zatem Sąd nakazał pobrać od uczestnika na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 7.254,81 złotych tytułem brakujących wydatków.

W pozostałym zakresie sąd wzajemnie zniósł koszty postępowania.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł wnioskodawca A. D. zaskarżając to postanowienie w części, w zakresie pkt 3 oraz 7 postanowienia i wnosząc o jego uchylenie, ewentualnie o zmianę poprzez ustanowienie na rzecz przedsiębiorcy - uczestnika (...) Spółki Akcyjnej (...) z siedzibą w L. służebności przesyłu na trasie linii elektroenergetycznych: (...)tzw. P. - F., (...) tzw. G. - R. - P. wraz z pasem dojazdowym i zasądzenie od przedsiębiorcy uczestnika postępowania (...) S.A. (...) w L. na rzecz wnioskodawcy A. D. jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia ww. służebności przesyłu w łącznej kwocie 36 098 zł płatnych w terminie 1-go miesiąca od dnia uprawomocnienia się tego orzeczenia oraz o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania za obie instancje.

Reprezentująca uczestnika pełnomocnik, zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny dowodów wyrażającej się w przyjęciu, że linia wysokiego napięcia (...) kV na nieruchomości wnioskodawcy funkcjonuje od 1972 r., oraz że linia(...) tzw. P. - F. na nieruchomości wnioskodawcy funkcjonuje od 1972 r. podczas gdy materiał dowodowy zebrany w sprawie nie pozwala na ustalenie dat wybudowania ww. linii w datach odpowiednio 1972 r. oraz 1990 r. oraz ich objęcia posiadania służebności przesyłu w tych datach.

Apelację od powyższego postanowienia wniosła również uczestniczka postępowania - (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L..

Reprezentujący ją pełnomocnik zaskarżył wydane orzeczenie w części obejmującej rozstrzygnięcie zawarte w punktach 1, 2 i 6.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a. art. 305⁽¹⁾ § 2 k.c. w zw. z art. 292 k.c. i w zw. z art. 172 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w zakresie linii (...) kV P. - P. oraz linii (...) kV P. - G. polegające na przyjęciu, iż uczestnik postępowania nie zasiedział służebności przesyłu, podczas gdy wszystkie przesłanki zasiedzenia zostały przez uczestniczkę postępowania spełnione, a prawidłowa wykładania wyżej wymienionych przepisów pozwala na stwierdzenie nabycia wymienionego prawa, co powinno skutkować oddaleniem wniosku w zakresie ww. linii;

b. art. 7 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. oraz art. 172 k.c., poprzez przyjęcie, iż wnioskodawca i jego poprzednicy prawni byli posiadaczem w złej wierze, podczas gdy domniemanie dobrej wiary nie zostało przez uczestników w żaden sposób obalone;

c. art. 305¹ k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, że w ustalonym stanie faktycznym zachodziły okoliczności uzasadniające ustanowienie na rzecz uczestniczki postępowania służebności przesyłu za wynagrodzenie, podczas gdy uczestniczce przysługuje już tytuł prawny, co stanowi negatywną przesłankę do ustanowienia na rzecz uczestniczki postępowania odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawcy;

2. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia:

a. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości M. R. z dnia 12 kwietnia 2022 r. i przyjęcie, że sporządzone przez tego biegłego opinie są rzeczowe i zupełne, a ostateczne wnioski nie budzą zastrzeżeń podczas gdy opinia ta została sporządzona w sposób nierzetelny i w konsekwencji oddalenie wniosku uczestniczki postępowania o dopuszczenie innego biegłego tej samej specjalności;

b. art. 227 k.p.c., art. 278 k.p.c., art. 286 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. poprzez oddalenie prawidłowo zgłoszonego dowodu z opinii innego biegłego sądowego tej samej specjalności tj. z zakresu szacowania nieruchomości, który to uwzględni całość okoliczności podnoszonych przez uczestniczkę postępowania oraz zostanie przeprowadzony w sposób rzetelny i sumienny, z sytuacji gdy dowód ten dotyczy okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy, a sporne okoliczności nie zostały dostatecznie wyjaśnione, a co istotne zachodzi wypadek wymagający wiadomości specjalnych;

c. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii z dnia 15 stycznia 2020 r. i przyjęcie, że sporządzone przez tego biegłego opinie są rzeczowe i zupełne, a ostateczne wnioski nie budzą zastrzeżeń podczas gdy opinia ta zawiera ustalenia, które znajdują się poza zakresem dziedziny, którą zajmuje się biegły sądowy w zakresie geodezji i kartografii.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w części ustanawiającej na rzecz uczestniczki postępowania służebności przesyłu (pkt 1) oraz zasądzającej jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu (pkt 2) poprzez oddalenie wniosku w powyższym zakresie a nadto rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w części ustanawiającej na rzecz uczestniczki postępowania służebności przesyłu na trasie linii elektroenergetycznej (...) kV P. - P. oraz linii (...) kV P. - G., znajdujących się na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy (pkt 1) oraz zasądzającej jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu (pkt 2) i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi Rejonowemu w (...) jako sądowi I instancji pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ponadto wniósł o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacje, jako nieuzasadnione podlegają oddaleniu.

Odnosząc się do apelacji wniesionej przez wnioskodawcę, Sąd Okręgowy wyjaśnia, że nie znajduje żadnych podstaw aby dokonać odmiennej i zgodniej z oczekiwaniami skarżącego oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego uznając tym samym że przytoczone w uzasadnieniu apelacji argumenty stanowią jedynie nieprzekonywującą polemikę z prawidłowymi ustaleniami sądu pierwszej instancji.

Przechodząc do rozważań szczegółowych Sąd Okręgowy wyjaśnia, że ustalając datę oddania do eksploatacji linii wysokiego napięcia (...)kV jako rok 1972 r., Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że okoliczności ta wynikała złączonych przez uczestnika postępowania dokumentów. Przyjmując powyższe stanowisko, Sąd Okręgowy wyjaśnia, że kwestionując kompletność i precyzyjność przedłożonego w sprawie dokumentu zatytułowanego(...) (k. 97) pełnomocnik wnioskodawcy nie dostrzega, że wskazana wyżej okoliczność ma swoje potwierdzenie również w wyciągu z konta środków trwałych (k. 465). Ze wskazanego dokumentu wynika, że wskazana linia przesyłowa została przyjęta do użytkowania w dniu 31 sierpnia 1972 r. Zaznaczono w nim również, że linia ta znajduje się w dyspozycji Zakładu (...) –(...) (...). Formułując powyższy zarzut pełnomocnik wnioskodawcy w sposób nieuprawniony pominął ten dokument.

Dostrzegając oczywiście, że wskazane wyżej dokumenty mają charakter prywatny a co za tym idzie ich moc dowodowa nie jest niepodważalna, Sąd Okręgowy wskazuje, że wnioskodawca na przywołaną na wstępie okoliczność nie przedstawił żadnego dowodu przeciwnego. Na ich podstawie można więc było przyjąć, chociażby w drodze domniemania faktycznego jako datę rozpoczęcia użytkowania linii energetycznej (...) kV rok 1972.

Dodatkowo, podnieść należy, że powyższe ustalenie uwzględnia zasady wynikające z art. 233 § 1 k.p.c. Zasady doświadczenia życiowego w oczywisty sposób wykluczają tezę, że data wprowadzenia linii energetycznej do zasobów majątkowych poprzednika prawnego uczestnika wynikająca z jego ksiąg majątkowych została określona w sposób fikcyjny. W okoliczności sprawy brak również jakichkolwiek podstaw aby twierdzić, że dokumenty dotyczy linii (...)kV nie dotyczyły również jej odcinka, który przebiega przez nieruchomości wnioskodawcy.

Na uwzględnienie nie zasługiwały również wskazane w skardze apelacyjnej zarzuty, które odnosiły się do ustaleń dotyczących linii (...) kV oznaczonej nazwą P. - O.. Prawidłowo w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji uznał, że skoro linia ta została już uwidoczniona na mapie sporządzonej w dniu 30 grudnia 1971 roku, to jest to data, od której należałoby liczyć rozpoczęcia biegu zasiedzenia. Przedstawiona w uzasadnieniu argumentacja mająca podważyć powyższe stanowisko nie zasługuje na uwzględnienie. Odwołują się w tym miejscu raz jeszcze do reguł wynikających z art. 233 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy wyjaśnia, zasady doświadczenia życiowego wykluczają akceptację sformułowanej przez skarżącego tezy, że wybudowanie linii energetycznej nie oznaczało, że była ona oddana do eksploatacji. Wprost przeciwnie skoro poprzednik prawny uczestnika wybudował linię energetyczną, to oczywiste jest, że korzystał z niej w celu przesyłu energii. Tym samym to, że dokumenty, na których Sąd pierwszej instancji oparł swoje ustalenia dotyczą budowy omawianej linii, nie wykluczało ustalenia na ich podstawie daty w której ta linia była już użytkowana.

W uzupełnieniu powyższych uwag wyjaśnić należy, że wnioskodawca uznając że przedłożona przez uczestnika kopia mapy jest nie pozwala mu na ustalenie, czy oznaczona na niej linia przebiegała przez działkę stanowiącą obecnie jego własność winien złożyć na tą okoliczność stosowne wnioski dowodowe. Prezentowane w skardze apelacyjnej argumenty mając przemawiać za tym, iż w sprawie niezbędnym było zasięgnięcie opinii biegłego z zakresu geodezji i kartografii, w sytuacji, gdy w toku postępowania nie był składany taki wniosek dowodowy są w ocenie Sądu Okręgowego chybione. Ich uwzględnienie, prowadziłyby przy tym do kuriozalnej z punktu widzenia praktyki orzeczniczej sytuacji, w której każdorazowe złożenie mapy w postępowaniu sądowym musiałoby się wiązać z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego z wskazanej wyżej specjalności.

Reasumując, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji wnioskodawcy nie został poddany wadliwej, naruszającej dyspozycję art. 233 § k.p.c., ocenie. Ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, przyjęte przez Sąd Okręgowy za własne uzasadniały uznanie, że w odniesieniu do wskazanych wyżej linii energetycznych uczestnik postępowania nabył prawo odpowiadające służebności przesyłu przez zasiedzenie. Tym samym brak jakichkolwiek podstaw aby uznać, że Sąd pierwszej instancji dokonał „niewłaściwej interpretacji przepisów art. art. 305⁴ k.c. w zw. art. 292 k.c.

Na uwzględnienie nie zasługuje również apelacja wniesiona przez uczestnika postępowania.

Zaznaczając na wstępie, że wnosząc skargę apelacyjną pełnomocnik uczestnika nie zakwestionował przyjętych przez Sąd pierwszej instancji za podstawę rozstrzygnięcia ustaleń faktycznych odnoszących się do daty wybudowania i

rozpoczęcia eksploatacji, linii (...) kV P. - P. oraz linii (...) kV P. – G., Sąd Okręgowy wyjaśnia przyjmując za własne. Wydając zaskarżone orzeczenie w części obejmującej ustanowienie służebności przesyłu dla tych linii energetycznych Sąd Rejonowy nie dopuścił się natomiast naruszenia przepisów prawa materialnego prawidłowo uznając, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw aby uznać, że uczestnik postępowania nabył prawo odpowiadające treści służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawcy w drodze zasiedzenia również w zakresie powyższych linii energetycznych.

Wyjaśniając, że również w ocenie Sądu Okręgowego możliwość taka istniała co do zasady i stwierdzenie to nie wymaga dalszego uzasadnienia, wskazać należy że w okolicznościach przedmiotowej sprawy zarzut zasiedzenia mógłby być uznany za skuteczny tylko w przypadku gdyby uznać, że okres niezbędny do zasiedzenia wyniósł 20 lat. Tak w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie było.

Wbrew twierdzeniom uczestnika o jego dobrej wierze nie może bowiem skutecznie świadczyć okoliczność, że „budowa linii (...) kV P. - P. oraz linii (...) kV P. - G. była legalnym przedsięwzięciem opartym na decyzji Urzędu (...) w R. nr (...) z dn. 23 stycznia 1990 r. oraz decyzji Wojewody (...) z dnia 17 lutego 1988 r. zawierającej wskazania lokalizacyjne”. Jednocześnie twierdzenie, że przywołana wyżej decyzja Urzędu (...) R. (k.93) została wydana na podstawie ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości jest nieprawdziwe, brak w niej bowiem jakiegokolwiek odwołania się do przepisów tej ustawy. Wskazane decyzje nie upoważniały tym samym do zajęcia nieruchomości stanowiącej obecnie własność wnioskodawcy.

W wniesionej apelacji pełnomocnik uczestnika eksponuje pojęcie legalności powołanych wyżej decyzji. Sąd Okręgowy nie znajduje podstaw aby zakwestionować powyższe stanowisko. To, że powyższe decyzje były legalne nie oznacza jednak, iż na ich podstawie uczestnik działał w przekonaniu, że przysługuje mu prawo wejścia na nieruchomość wnioskodawcy i wybudowania na tej nieruchomości linii energetycznych.

Powyższego stanowiska nie może podważyć przywołane w uzasadnieniu apelacji orzecznictwo Sądu Najwyższego, odwołujące się również do wynikającego z art. 7 k.c. domniemania dobrej wiary posiadacza samoistnego.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy brak bowiem podstaw aby uznać, że uczestnik mógł skutecznie skorzystać z wskazanego w powołanym wyżej przepisie domniemania, przyjmując jednocześnie jak to sugeruje skarżący, iż wnioskodawca na przedstawił na wskazaną okoliczność żadnych dowodów uchybiając tym samym art. 6 k.c.

W postanowieniu Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 16 lipca 2020 r., (sygn. akt V CSK 178/19) wyjaśniono, że w celu powołania się na dobrą wiarę nie jest wystarczające subiektywne przeświadczenie posiadacza o przysługiwaniu uprawnienia, lecz konieczne jest istnienie obiektywnych okoliczności usprawiedliwiających takie przekonanie. Idąc tym torem, w przypadku, w którym inwestor w zakresie urządzeń przesyłowych zajmuje cudzą nieruchomość w celu realizacji i późniejszej eksploatacji takich urządzeń, muszą zostać stwierdzone - w celu przypisania inwestorowi dobrej wiary przy objęciu posiadania służebności - takie okoliczności, które mogą usprawiedliwiać jego błędne przekonanie, że przysługuje mu tytuł pozwalający na korzystanie z cudzej nieruchomości w tym właśnie zakresie. Nieustalenie takich okoliczności, przy jednoczesnym braku tytułu prawnego do korzystania z cudzej nieruchomości, jest jednoznaczne ze stwierdzeniem złej wiary. Domniemanie, iż objęcie w posiadanie nastąpiło w dobrej wierze (art. 172 w związku z art. 7 k.c.), może zostać zakwestionowane nie tylko na skutek konkretnej inicjatywy dowodowej pochodzącej od uczestnika postępowania sprzeciwiającego się stwierdzeniu zasiedzenia, lecz także w następstwie oceny całokształtu ustalonych okoliczności sprawy, w tym w drodze domniemań faktycznych. W ocenie Sądu Okręgowy, wskazana wyżej sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie. Uczestnik nie dysponuje żadną decyzją administracyjną z której wynikało uprawnienie do zajęcia w związku z budową linii energetycznych nieruchomości wnioskodawcy. Brak również jakiegokolwiek dowodu pozwalającego przyjąć, że z udziałem poprzedników prawnych wnioskodawcy toczyło się jakiegokolwiek postępowanie administracyjne zmierzające do ich wywłaszczenia lub podjęto czynności faktyczne zmierzające do pozyskania zgody na wejście na nieruchomość w innym trybie. W tych okolicznościach, kierując się wskazówkami wynikającymi z postanowienia Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 13 maja 2021 r., (sygn. akt V CSKP 71/21), w którym wyjaśniono, że „ocena, czy wejście w posiadanie nastąpiło

w dobrej lub złej wierze, wymaga analizy całokształtu okoliczności poprzedzających uzyskanie posiadania” Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji wykluczające dobra wiarę uczestnika postępowania. Podkreślić należy, że posiadacz jest w dobrej wierze, jeżeli objęcie cudzej nieruchomości w posiadanie nastąpiło w takich okolicznościach, które usprawiedliwiają jego przekonanie, że nie narusza cudzego prawa, albo gdy posiadacz przypuszcza, że prawo mu przysługuje, a przekonanie to jest usprawiedliwione okolicznościami. Posiadaczowi trzeba przypisać złą wiarę wtedy, kiedy wie, że prawo mu nie przysługuje albo nie wie o tym wskutek braku należytej staranności.

Taka okoliczność zaistniała w przedmiotowej sprawie.

W konsekwencji, to, że uczestniczka i jego poprzednicy prawni korzystali z urządzeń elektroenergetycznych nieprzerwanie co najmniej od dnia 21 listopada 1990 roku i od tej daty należy liczyć okres zasiedzenia nie oznacza, iż nabyła prawo służebności przesyłu w drodze zasiedzenia (wniosek o ustanowienie służebności przesyłu wniesiony w lutym 2012 r. skutecznie przerwał trzydziestoletni bieg terminu zasiedzenia). Tym samym w sprawie nie doszło do naruszenia art. 7 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. oraz art. 172 k.c.

Odnosząc się na koniec do zawartych w apelacji uczestnika zarzutów odnoszących się do wysokości zasądzonego przez Sąd pierwszej instancji odszkodowania, wyjaśnić należy, że jak zaznaczył Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 lipca 2021 r., (sygn. akt II CSKP 138/21), brak w art. 305² § 2 k.c. kryteriów określenia rozmiaru odpowiedniego wynagrodzenia oznacza, że ustawodawca pozostawił sądowi swobodę polegającą na indywidualizacji ocen w tym zakresie, dokonywanych w ramach swobody jurysdykcyjnej na podstawie określonego stanu faktycznego, które mogą także wynikać z ogólnych reguł porządku prawnego. Przyjmując powyższe stanowisko za własne, Sąd Okręgowy wyjaśnia, że Sąd pierwszej instancji oparł wydane rozstrzygnięcie na opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości M. R., a zawarte w skardze apelacyjnej twierdzenia, iż wskazana opinia jest nierzeczowa, a jej ostateczne wnioski budzą zastrzeżenia, nie mogą zostać uwzględnione.

W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy, to, że na nieruchomości wnioskodawcy uczestnik nabył prawo służebności przesyłu w drodze zasiedzenia, bo z tym zagadnieniem zapewne skarżący wiąże obszerny wywód oparty na twierdzeniu, że „określając obniżenie wartości nieruchomości na skutek trwałego posadowienia na niej urządzeń przesyłowych należy mieć na uwadze możliwość wcześniejszego obniżenia wartości nieruchomości na skutek prawnej lokalizacji urządzenia, celem uniknięcia powtórnej rekompensaty tej samej szkody”, nie może prowadzić do obniżenia wysokości odszkodowania. O powyższym przesądza kształt nieruchomości oraz przebieg linii dla których ustanowiono służebność (umiejscowienie innych linii przesyłowych w dalszej jej części nie obniża w istotny sposób jej wartości). Nie można się zgodzić również z twierdzeniem, że biegły błędnie określił wartość współczynnika obniżenia wartości nieruchomości na skutek budowy urządzeń, oraz wartość współczynnika korzystania. Okoliczność, że odwołał się w tym zakresie do artykułów branżowych nie jest błędem, wprost przeciwnie świadczy o skorzystaniu z zobiektywizowanych kryteriów.

Sąd Okręgowy nie podziela również zastrzeżeń do opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii z dnia 15 stycznia 2020 r. Twierdzenia skarżącego, że w zakresie działalności biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii nie pozostaje ustalanie szerokości drogi dojazdowej, mogły by być uwzględnione gdyby uznać, że wytyczona przez biegłego droga dojazdowa do urządzeń przesyłowych nie odpowiada oczekiwaniom skarżącego. Natomiast z apelacji wynika, że skarżący kwestionuje jakąkolwiek potrzebę dojazdu do posadowionej na działce infrastruktury, twierdząc w sposób dowolny, że „nie da się również wykluczyć, że w niniejszej sprawie nie ma potrzeby wyznaczania drogi dojazdu, bowiem naprawa czy oględziny urządzeń przesyłowych może odbyć się bez konieczności przejazdu przez całą nieruchomość wnioskodawcy. To twierdzenie uznać należało jednak za dowolne i nie poparte żadnymi dowodami.

Reasumując wydając zaskarżone orzeczenie Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu obu apelacji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Jarosław Gołębiowski Paweł Hochman Dariusz Mizera